

METODIKK FOR MEDVIRKNING

Cathrine Skar, SoCentral

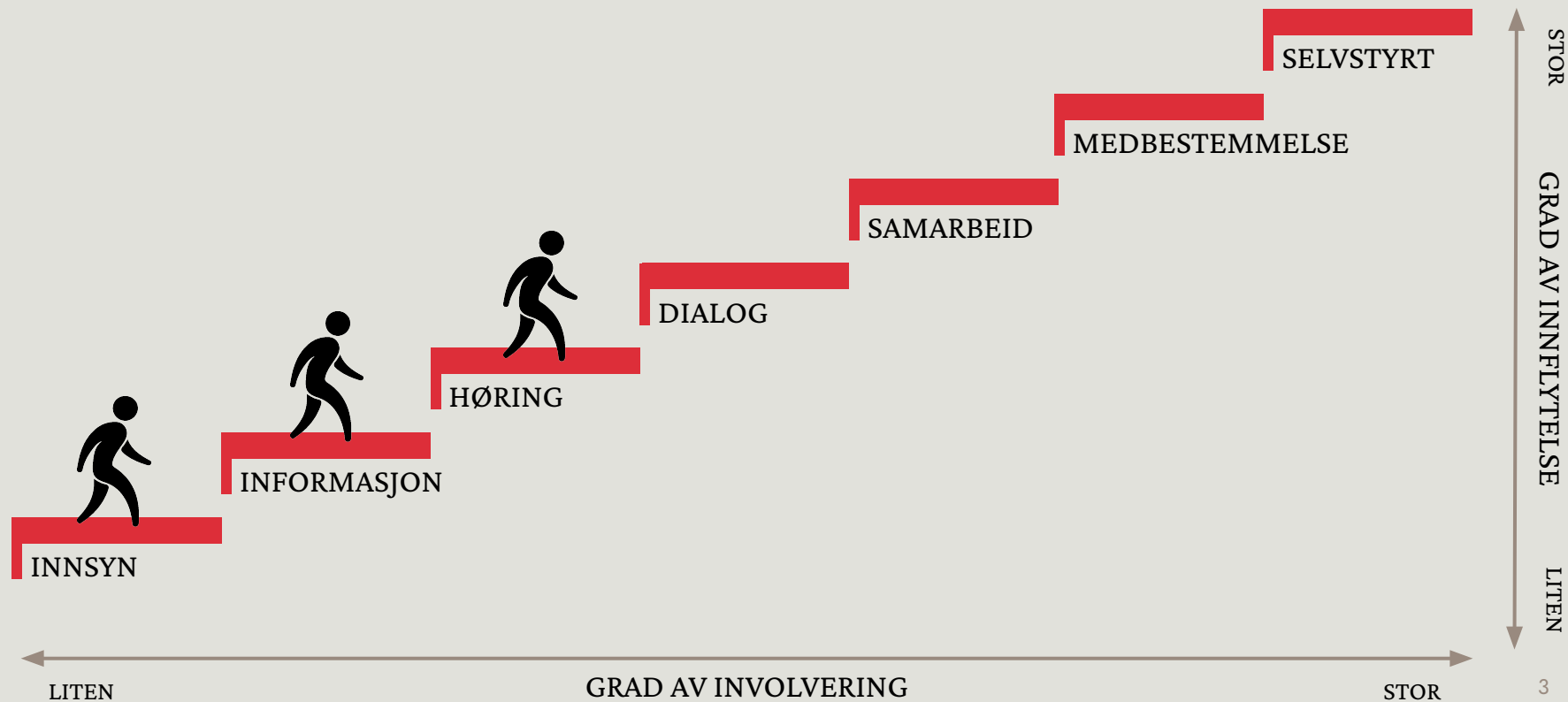
HVORFOR VIL VI INVOLVERE?

- Hva er formålet?
- Hvilken oppgave, problem, utfordring skal det løse?
- Hvem ønsker vi å involvere?
- Når i prosessen skal vi involvere?

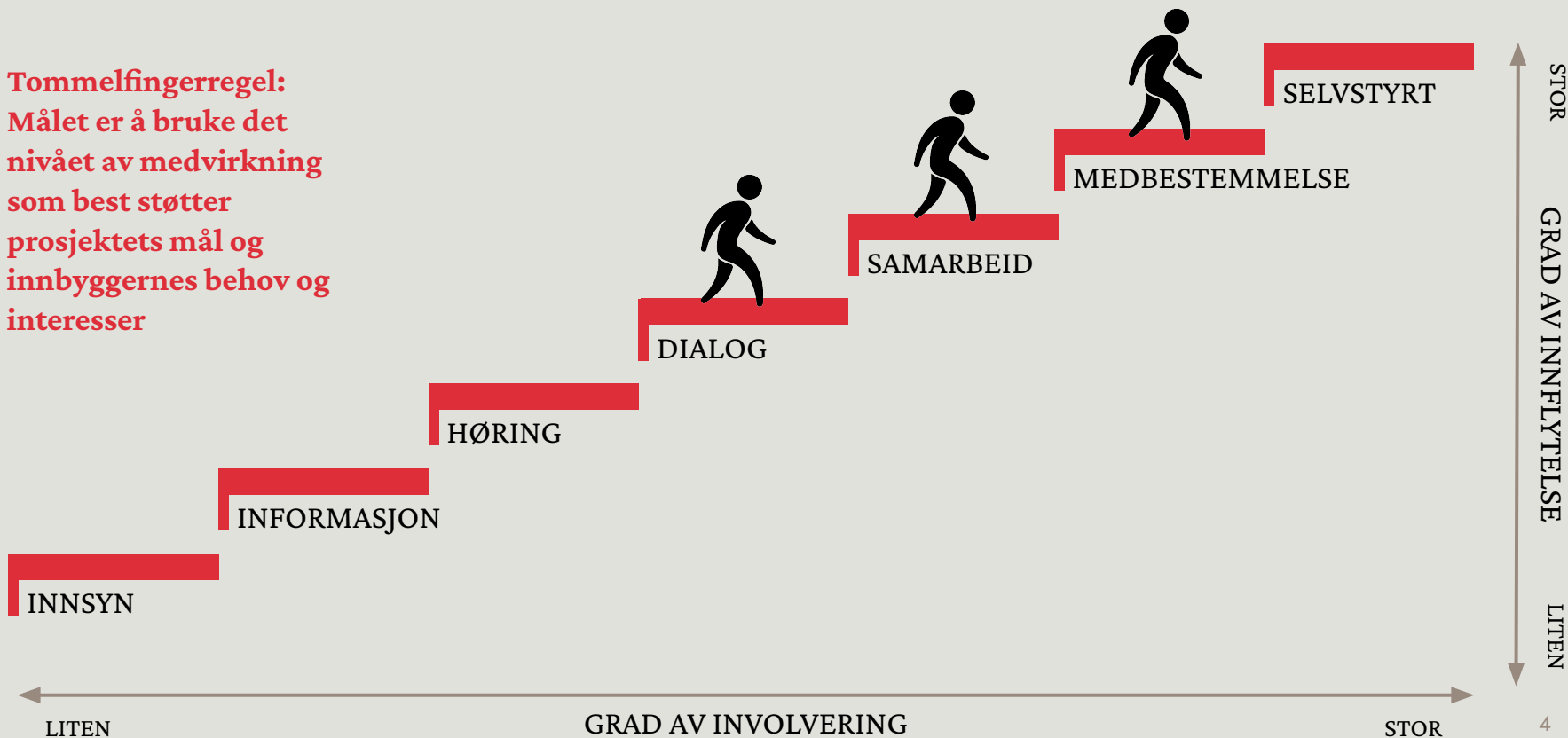

Medvirkningstrappa

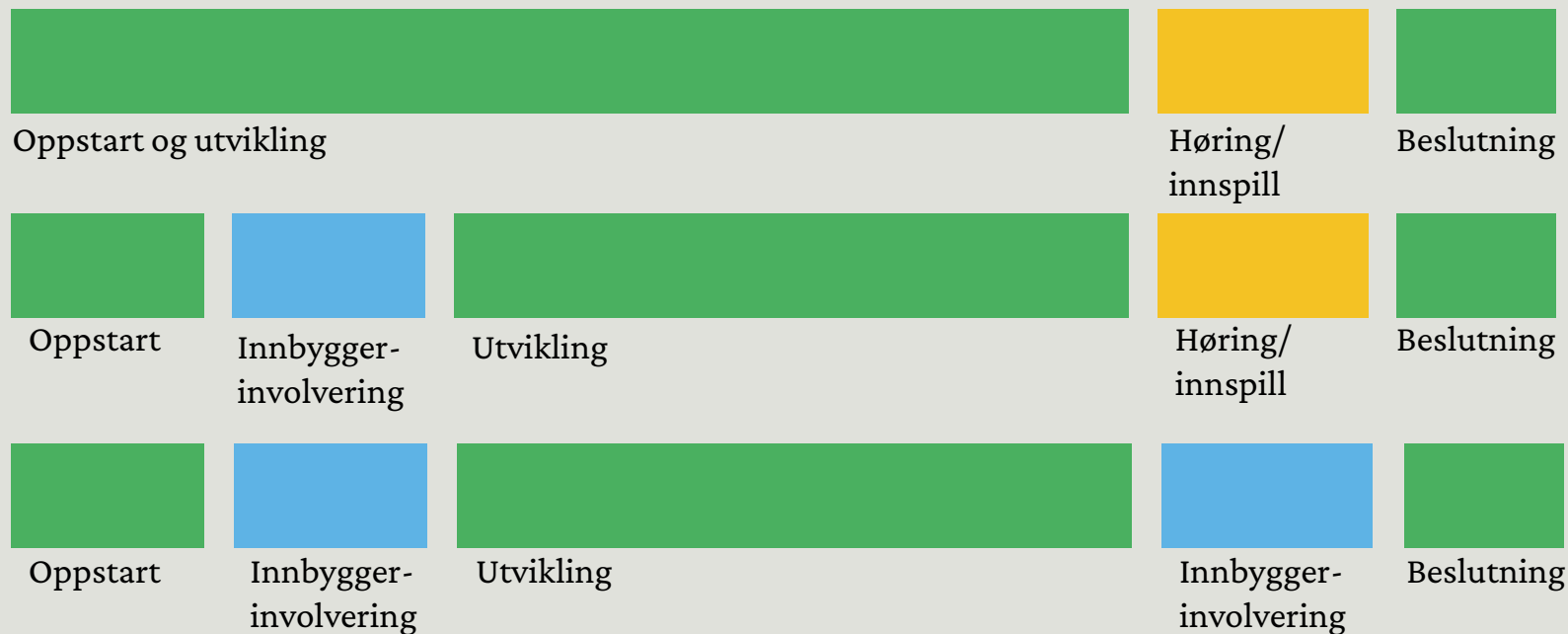

Medvirkningstrappa

Tommelfingerregel:
Målet er å bruke det
nivået av medvirkning
som best støtter
prosjektets mål og
innbyggernes behov og
interesser

OPPDATERE INVOLVERINGSPROSESSENE

Folkepanel

FOLKEPANELER – kort oppsummert

Tilfeldig utvalgt

Deltakerne trekkes ut i et representativt lotteri, og speiler mangfoldet i samfunnet

Fordypning

De får tid og mulighet til å lære om utfordringen, dilemmaer, rammer og muligheter av etablerte eksperter

Deliberasjon

De får delta i en fasilitert diskusjon som ender i enighet om konkrete anbefalinger

Deliberative prosesser

---

1. Kan ta mange former og utføres på alle myndighetsnivåer: lokalt, regionalt, nasjonalt og internasjonalt.
2. Kan adressere mange spørsmål f.eks byplanlegging, helse, miljø/klima, infrastruktur og strategisk planlegging m.m
3. Egnet til å adressere:
  - verdi-baserte dilemmaer
  - komplekse problemstillinger som innebærer kompromisser
  - langsiktige problemstillinger

Hvorfor?

Demokratisk deltagelse er mer enn å stille opp på valgdagen og legge stemmeseddelen i valgurnen.

Flere kommuner, bydeler, andre offentlige aktører og sivilsamfunnsorganisasjoner kan ta i bruk folkepaneler for å invitere **flere av innbyggerstemmene** inn i den demokratiske samtalen.

Folkepanelene kan gi **råd og anbefalinger** til politikere og administrasjon på **vanskelige utfordringer og dilemmaer** som må løses sammen med innbyggerne og der det er behov for forankring og eierskap hos innbyggerne.

EKSEMPLER

Folkepanel om overvannshåndtering på Grefsen/Kjelsås

Januar - februar 2021

New Water Ways

Overvannsutfordringer på Grefsen-Kjelsås

Overløpet for overvann på Grefsen-Kjelsås (AK52) har for liten kapasitet og klarer ikke å ta unna overvannet ved store nedbørsmengder.

Når det regner mye, leder avløpsrør regnvann sammen med urensset kloakk ut i Akerselva. Dette forurenser elva. Enkelte beboere i området har også meldt fra om oversvømmelse av kjellere på egen eiendom.

Oppgradering av rørledninger er svært kostbart. En rimeligere løsning er å bruke såkalte overflate-løsninger. Da trenger kommunen å samarbeide med innbyggerne.

Hvorfor et folkepanel om overvannshåndtering?

Våre hypoteser/spørsmål før vi startet

- er folkepanel egnet til å adressere denne type problemstilling?
- er folk flest opptatt av denne type problemstilling?
- ønsker innbyggere å bidra selv på denne type problemstilling, og hva står eventuelt i veien?
- er temaet for komplekst og teknisk?
- kan et folkepanel gi verdifulle innspill til kommunen på denne type problemstilling?
- er kommunen åpen for å motta råd og anbefalinger fra innbyggerne?

Hva var oppdraget til folkepanelet?

Bestiller:

New Water Ways, forskningsprosjekt

Mandat / oppdrag:

Gi en anbefaling til Vann- og avløpsetaten i Oslo kommune på spørsmålet:

Hvordan kan kommunen legge til rette for at dere som innbyggere best involveres i håndteringen av overvann på Grefsen-Kjelsås, f. eks ved å ta i bruk virkningsfulle tiltak på egen tomt?

Hvordan ble deltakerne til folkepanelet valgt ut?

3000 innbyggere mellom 18 og 85 år i Grefsen-Kjelsås-området (postnummer 0486, 0489, 0491, 0492, 0493, 0494 og 0495) ble tilfeldig trukket ut til å få invitasjon på sms til å *kunne* delta

267 svarte ja

20 personer ble tilfeldig valgt ut til å delta (lotteri), med en fordeling som gjenspeiler sammensetning av befolkningen på Grefsen-Kjelsås med hensyn på

- alder
- kjønn
- bosted

Hvordan ble folkepanel-prosessen gjennomført?

Folkepanelet ble samlet digitalt (pga covid-19) 4 ganger á 3 timer på ettermiddag, i perioden 7. januar - 18. februar 2021. Hver samling hadde et spesielt fokus.

Innsikt

7. januar 2021

Gi innsikt i utfordringer, løsninger, håndtering og samarbeid om overvann.

Deliberasjon/refleksjon

21. januar 2021

Refleksjon, kritisk tenkning, diskusjon og utdyping av innsiktene fra samling 1.

Vurdering

4. februar 2021

Vurdering, konkretisering og prioritering av hva som bør inngå i en anbefaling.

Anbefaling

18. februar 2021

Formulering av en anbefaling som svar på oppgaven.

HVA SA DELTAKERNE?

- *“Har lært masse om overvann, visste ikke at det foregikk så mye arbeid på dette i kommunen”*
- *“Visste ikke at vi har et selvstendig juridisk ansvar for overvann på egen tomt”*
- *Det var veldig spennende og litt overraskende at det er så mange flinke fagfolk som jobber med denne problematikken. At de vil stikke fingeren i jorda og høre hva vi vanlige folk mener, gir meg tillit til at de til slutt vil komme frem til bra tiltak som kan fungere.*
- *“Overrasket over at jeg har blitt en ambassadør for tema, snakker med kompiser om overvann”*
- *“Lurer på om denne prosessen kan inspirere til å gjøre det samme på flere områder”*
- *“Håper anbefalingene våre blir lyttet til”*
- *“Dette er en bra måte å få folk engasjert, og føle ansvar”*

ANBEFALINGENE

- “visualisering for å gjøre oss mer oppmerksomme på utfordringen med overvann og for å få oss til å se at dette er en felles utfordring”
- “Vi anbefaler at Oslo kommune er åpen på at de trenger hjelp fra hver enkelt innbygger”
- “Vi anbefaler at Oslo kommune har et varslingsystem der innbyggerne melder inn utfordringer med overvann.”
- “Vi anbefaler at kommunen veileder innbyggerne i å vurdere hvilke tiltak som er aktuelle, hva slags effekt og mulige konsekvenser tiltakene kan ha, og hvilke fagmiljøer som kan bistå dem i utførelsen.”

HVA LÆRTE VI?

- Å sette av god tid til å gi kunnskap om tema er avgjørende for at deltakerne skal kunne drøfte komplekse problemstillinger på en konstruktiv måte
- Et folkepanel, uten spesielle forhåndskunnskaper, er i stand til å sette seg inn i komplekse sammenhenger på forholdsvis kort tid når de får tilført kunnskap og får ærlige svar på spørsmål *de* lurte på.
- Et folkepanel er i stand til å komme med smarte anbefalinger til løsninger som kommunens fagfolk selv ikke ser
- En folkepanel-prosess bidrar til økt engasjement og innsikt blant deltakerne om den aktuelle problemstillingen
- Det er svært viktig at en folkepanel-prosess forankres godt i kommunen, slik at den er klar til å ta imot anbefalingene fra folkepanelet

Klimaborgerting

Klimaborgertingets 2. samling 2024-2025 skal udarbejde anbefalinger til politikerne om, hvordan vi gennem fællesskaber kan skabe en hverdag i København, der mindsker klimaaftrykket fra vores forbrug.

Anbefalingerne fra Klimaborgertingets første samling 2023-2024 er klar og skal bruges til den kommende Klimaplan 2035 for København.

Fotograf: Ursula Bach

OPPGAVEN

I løpet av fem årlige møter skal deltakerne reflektere, diskutere og utarbeide anbefalinger til Københavns Byråd på en grønn omstilling. Klimaborgerringets oppgave er å ivareta fellesskapets interesser på best mulig måte, slik at flest mulig innbyggere kan se seg selv **representert** i anbefalingene.

Klimaborgerringet får presentert kunnskap som gir innsikt i dilemmaer og muligheter For å støtte Klimaborgerringet i innsamlingen av kunnskap, er det nedsatt en ekspertgruppe som bidrar til introduksjonen og kunnskapsgrunnlaget.

TORONTO PLANNING REVIEW

- **Hva:**
32 tilfeldig utvalgte innbyggere representative for befolkningen i Toronto. I en periode på 2 år og gjennom 16 møter, lære, diskutere og gi innspill på viktige områder i byplanleggingen.
- **Panelets rolle:**
Medlemmene i panelet får kunnskap om byen, utviklingstrekk, utfordringer og planleggingsprosesser. Får tilført kunnskap fra uavhengige eksperter og ansatte i administrasjonen.
- **Input fra panelet:**
Gjennom diskusjoner gir de innspill og råd til administrasjonen på sentrale byutviklingsområder, f.eks plan for transport, befolkningstetthet i nabolag, lokalisering av parker og bibliotek.

Hvordan kan vi fremme medvirkning?

Vær proaktiv: Inviter innbyggere til å delta i beslutninger og prosjekter tidlig og ofte

Vær transparent: Forklar prosessene og hvordan innbyggernes innsikt vil bli brukt

Vær inkluderende: Sørg for at alle har mulighet til å delta, uavhengig av bakgrunn eller ferdigheter

Vær oppmerksom: Lytt aktivt til tilbakemeldinger dere får og vær villig til å endre kurs basert på innsikten som oppstår

